

I. DISPOSICIONS GENERALS**MINISTERI PER A LA TRANSICIÓ ECOLÒGICA**

4494 *Ordre TEC/351/2019, de 18 de març, per la qual s'aprova l'índex nacional de qualitat de l'aire.*

La Directiva 2008/50/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, relativa a la qualitat de l'aire ambient i a una atmosfera més neta a Europa, estableix mesures destinades, entre altres finalitats, a definir i establir objectius de qualitat de l'aire ambient per evitar, prevenir o reduir els efectes nocius per a la salut humana i el medi ambient en el seu conjunt, avaluar la qualitat de l'aire ambient en els estats membres sobre la base de mètodes i criteris comuns i assegurar que aquesta informació sobre la qualitat de l'aire ambient estigui a disposició dels ciutadans.

La Llei 34/2007, de 15 de novembre, de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera, estableix les bases en matèria de prevenció, vigilància i reducció de la contaminació atmosfèrica amb la finalitat d'evitar, i quan això no sigui possible, disminuir, els danys que se'n puguin derivar per a les persones, el medi ambient i altres béns de qualsevol naturalesa.

Per la seva banda, el Reial decret 102/2011, de 28 de gener, relatiu a la millora de la qualitat de l'aire inclou, a l'article 28, una sèrie d'apartats per regular la informació que s'ha de posar a disposició del públic. Concretament, l'apartat 9 d'aquest l'article, en la redacció que en fa el Reial decret 39/2017, de 27 de gener, pel qual es modifica el Reial decret 102/2011, de 28 de gener, estableix que el Ministeri per a la Transició Ecològica actual ha d'aprovar, mitjançant una ordre ministerial, un índex nacional de qualitat de l'aire, basat en l'índex de qualitat de l'aire europeu.

Així mateix, una de les mesures que inclou el Pla nacional de qualitat de l'aire 2017-2019 (Pla aire II) consisteix precisament en l'«elaboració d'índexs senzills de qualitat de l'aire per al públic general que permetin tenir accés de manera senzilla a informació sobre la qualitat de l'aire de qualsevol zona del territori nacional. Aquests índexs s'han de basar en l'«Air Quality Index», publicat per l'Agència Europea de Medi Ambient».

L'índex de qualitat de l'aire europeu el van posar en marxa el novembre de 2017 l'Agència Europea de Medi Ambient (AEMA) i la Comissió Europea. Aquest índex permet als usuaris comprovar la qualitat actual de l'aire en ciutats i regions de tota Europa.

L'índex europeu mostra la situació en matèria de qualitat de l'aire a nivell de cada estació, i es basa en cinc contaminants: partícules en suspensió (PM_{2,5} i PM₁₀), ozó troposfèric (O₃), diòxid de nitrogen (NO₂) i diòxid de sofre (SO₂). L'índex estableix cinc nivells de qualitat de l'aire en funció del resultat d'aquest índex: bona, raonable, moderada, pobra i molt pobra.

Molts dels gestors de les xarxes regionals i locals d'Espanya de qualitat de l'aire ja disposen d'indicadors o índexs propis mitjançant els quals informen el públic de manera senzilla i visual de l'estat de la qualitat de l'aire. No obstant això, aquests indicadors són molt heterogenis, per la qual cosa l'existència d'un índex nacional de qualitat de l'aire ha de permetre la comparació entre diferents regions alhora que pot servir d'orientació als gestors per definir els seus propis índexs.

En conseqüència, l'objecte i la finalitat d'aquesta Ordre és l'aprovació de l'índex nacional de qualitat de l'aire que, seguint les directrius de l'índex europeu, ajudi a representar la qualitat de l'aire en l'àmbit nacional d'una manera fàcilment entenedora pels ciutadans, i contribuir a l'accés del públic a aquesta informació ambiental d'una manera clara. Així mateix, ha de permetre la comparació de la qualitat de l'aire entre diferents regions, pel fet que els indicadors utilitzats pels gestors de les xarxes regionals i locals d'Espanya de qualitat de l'aire són molt heterogenis. A la vegada, pot servir de referència

als gestors esmentats per a la definició dels seus propis índexs. Aquest índex també ha de facilitar l'intercanvi d'informació amb la Unió Europea.

Aquesta Ordre consta de tres articles, una disposició addicional única, dues disposicions finals i un annex. L'Ordre regula els contaminants en què es basa l'índex, i l'annex descriu la metodologia del càlcul d'aquest índex, i n'indica els nivells i els rangs dels valors de concentració de cada contaminant per a cada nivell, així com l'escala de colors a seguir.

En l'elaboració d'aquesta Ordre, s'han consultat les comunitats autònomes, les ciutats de Ceuta i de Melilla i les entitats representatives dels sectors afectats. Així mateix, s'ha sotmès al tràmit d'informació pública i al Consell Assessor de Medi Ambient, d'acord amb les previsions dels articles 16 i 19 de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient (incorpora les directives 2003/4/CE i 2003/35/CE).

Quant al seu fonament constitucional, aquesta Ordre es dicta a l'empara de l'article 149.1.16a i 23a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació general de la sanitat i de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient.

La legislació bàsica a què es refereix el precepte esmentat està integrada per les normes de rang legal, i fins i tot reglamentari, sempre que aquestes últimes, tal com reconeix la jurisprudència del Tribunal Constitucional entre d'altres a la Sentència 306/2000, de 12 de desembre, en el fonament jurídic 6è «(...) siguin imprescindibles i es justifiquin pel seu contingut tècnic o pel seu caràcter conjuntural o estacionari (STC 149/1991, FJ 3.D.c, i 102/1995, FJ 8)».

A més, aquesta norma s'insereix en el marc de la política ambiental que preveu la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient, en la mesura en què l'índex nacional de qualitat de l'aire és un mecanisme que facilita l'accés, així com, la comprensió dels ciutadans a la informació ambiental sobre l'estat d'un dels elements del medi ambient: l'aire. Aquest aspecte té caràcter bàsic, tal com expressa la Sentència del Tribunal Constitucional 45/2015, de 5 de març, pel fet que proporciona un mecanisme en virtut del qual «els ciutadans puguin contribuir eficaçment a la protecció del medi ambient, per a la qual cosa és fonamental la transparència, sense que les administracions públiques puguin deixar de proporcionar o difondre informació ambiental escudant-se en el fet que es refereix a assumptes que no són de la seva competència».

Aquesta Ordre s'adequa als principis de bona regulació que estableix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i, en particular, als principis de necessitat i eficàcia. En aquest sentit, aquesta Ordre es fonamenta en la protecció adequada del medi ambient mitjançant l'aprovació d'un índex nacional de qualitat de l'aire que harmonitzi els valors sobre qualitat de l'aire en tot el territori nacional. Igualment, té per finalitat informar de manera clara la ciutadania i es considera que és l'instrument més adequat per a la seva consecució.

Igualment, és conforme al principi de proporcionalitat, ja que regula els aspectes imprescindibles per establir un índex de qualitat de l'aire nacional.

D'acord amb el principi de seguretat jurídica, aquesta Ordre és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic nacional i internacional, ja que expressament es preveu en el Reial decret 102/2011, de 28 de gener i, al seu torn, l'índex pren com a referència les directrius de l'índex de qualitat de l'aire europeu.

D'acord amb el principi de transparència, en l'elaboració de la norma s'han seguit escrupolosament tots els processos de participació i audiència que estableix la normativa vigent i, de conformitat amb el principi d'eficiència, l'Ordre no conté cap càrrega administrativa.

En virtut d'això, d'acord amb el Consell d'Estat, dispo:

Article 1. *Objecte i finalitat.*

Aquesta Ordre té per objecte aprovar l'índex nacional de qualitat de l'aire sobre la base dels contaminants següents:

- a) Partícules en suspensió PM10
- b) Partícules en suspensió PM2.5
- c) Ozó troposfèric (O₃)
- d) Diòxid de nitrogen (NO₂)
- e) Diòxid de sofre (SO₂)

2. L'índex nacional de qualitat de l'aire, establert d'acord amb les instruccions dictades per l'Agència Europea de Medi Ambient, ha d'informar sobre l'estat de la qualitat de l'aire en cadascuna de les estacions distribuïdes per tot el territori nacional, sobre la base d'una escala de colors d'identificació fàcil per al ciutadà, de conformitat amb l'annex que estableix la metodologia per al seu càlcul.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

L'índex nacional de qualitat de l'aire s'ha d'aplicar a tot el territori nacional, per la qual cosa ha de servir de referència per a totes les comunitats autònomes i els ens locals amb competències sobre la gestió de la qualitat de l'aire en el seu àmbit territorial.

Article 3. *Publicació de l'índex.*

1. L'índex obtingut amb les dades recollides en cadascuna de les estacions de mesurament s'ha de publicar a la seu electrònica del Ministeri per a la Transició Ecològica. Aquesta informació s'ha d'actualitzar de manera contínua, a mesura que es rebin les dades de les estacions de mesurament.

2. L'accés al contingut de l'índex és públic, lliure i gratuït, de conformitat amb els principis de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

Disposició addicional única. *Actualització dels criteris tècnics per al càlcul de l'índex nacional de qualitat de l'aire.*

Per tal de dur a terme les precisions tècniques que siguin necessàries i amb la consulta prèvia a les comunitats autònomes i entitats locals amb competències en la gestió de la qualitat de l'aire, s'habilita el director general de Biodiversitat i Qualitat Ambiental per modificar l'annex.

Disposició final primera. *Títols competencials.*

Aquesta Ordre es dicta a l'empara de les competències exclusives que a l'Estat atorga l'article 149.1.16a i 23a de la Constitució, en matèria de bases i coordinació general de la sanitat i de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquesta Ordre ministerial entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 18 de març de 2019.–La ministra per a la Transició Ecològica, Teresa Ribera Rodríguez.

ANNEX

Metodologia del càlcul de l'índex nacional de qualitat de l'aire

L'índex s'ha de basar en les dades en temps real que les xarxes d'avaluació de la qualitat de l'aire envien oficialment al Ministeri per a la Transició Ecològica. Aquestes dades en temps real es poden completar, quan sigui necessari, amb tècniques de modelització.

1. Càlcul dels valors.

En els contaminants NO₂, O₃ i SO₂, s'han d'utilitzar els valors de concentracions horàries per al càlcul de l'índex.

Pel que fa a PM10 i PM2.5, el càlcul s'ha de fer sobre la base de la mitjana mòbil de les 24 h anteriors.






2. Nivells de l'índex.

En funció dels valors registrats per a cadascun dels contaminants, s'ha d'establir un nivell de qualitat de l'aire que pot ser:

- a) Molt bo.
- b) Bo.
- c) Regular.
- d) Dolent.
- e) Molt dolent.

3. Escala de colors de l'índex.

Cada nivell de l'índex ha d'anar associat a un color, segons l'escala de colors següent.

- a) Molt bo.  Color segons l'escala RGB (0,255,250).
- b) Bo.  Color segons l'escala RGB (80,200,163).
- c) Regular.  Color segons l'escala RGB (255,255,0).
- d) Dolent.  Color segons l'escala RGB (255,79,92).
- e) Molt dolent.  Color segons l'escala RGB (192,0,0).

4. Rangs establerts per a cada contaminant.

Els rangs establerts per a cada nivell de l'índex per a cadascun dels contaminants són els següents:

a) PM2,5.

- 1r Molt bo 0-10 µg/m³.
- 2n Bo 11-20 µg/m³.
- 3r Regular 21-25 µg/m³.
- 4t Dolent 26-50 µg/m³.
- 5è Molt dolent 51-800 µg/m³.

b) PM10.

- 1r Molt bo 0-20 µg/m³.
- 2n Bo 21-35 µg/m³.
- 3r Regular 36-50 µg/m³.
- 4t Dolent 51-100 µg/m³.
- 5è Molt dolent 101-1200 µg/m³.

c) NO₂.

- 1r Molt bo 0-40 µg/m³.
- 2n Bo 41-100 µg/m³.

- 3r Regular 101-200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 4t Dolent 201-400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 5è Molt dolent 401-1000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

d) O_3 :

- 1r Molt bo 0-80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 2n Bo 81-120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 3r Regular 121-180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 4t Dolent 181-240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 5è Molt dolent 241-600 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

e) SO_2 :

- 1r Molt bo 0-100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 2n Bo 101-200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 3r Regular 201-350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 4t Dolent 351-500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 5è Molt dolent 501-1250 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

L'índex ha de reflectir el pitjor nivell de qualsevol dels cinc contaminants.